

POZIV NA SUDJELOVANJE

Pozivamo sve zainteresirane da se prijave na program Kustoska platforma.

Rok za prijavu je do 14.10.2013. godine.

OPIS PROJEKTA

Kustoska platforma je projekt pokrenut 2008. godine čiji je cilj omogućiti dodatnu teorijsku i praktičnu edukaciju iz područja suvremene umjetnosti.

Uloga kustosa/ice suvremene umjetnosti u posljednjoj se dekadi radikalno izmijenila, a artikulacija kustoskog djelovanja razvija se danas na sjecištu različitih kreativnih, administrativnih i teorijskih praksi – koncipiranja izložbi, rada na individualnim umjetničkim produkcijama, predavanjima itd. Time se pozicija kustosa/ica u različitim kontekstima mijenja postajući sve hibridnija, a kustosi/ice preuzimaju znanja iz raznih društveno – humanističkih disciplina. Točka povezivanja i umrežavanja tih znanja za sada je nedostavno pokrivena službenim visokoškolskim sistemom u Hrvatskoj. Zbog toga je program Kustoska platforma posvećen produblivanju znanja iz suvremene vizualne umjetnosti, te susretu i radu s protagonistima umjetničke, kustoske i kulturne scene u Hrvatskoj i svijetu. Rad na konkretnom izložbenom projektu sastavni je dio kustoskog programa, omogućujući polaznicima/ama uvid u moguće metodološke, tehničke i teorijske alate vezane uz koncepciju i realizaciju izložbi suvremene umjetnosti. Kroz ovaj program želimo usmjeravati zainteresirane polaznike/ce na primjenu stečenih teorijskih znanja u praksu i potencirati umrežavanje i suradnju između bliskih, no nedovoljno povezanih umjetničkih i društveno-humanističkih struka, te potencirati njihovo uklapanje unutar profesionalnih mreža djelovanja u kulturi.

Kustoski program strukturiran je u **tri osnovna istraživačko-teorijska modula** koji se provode kroz seminare i radionice.

Sudjelovanje u programu obuhvaća sve programske segmente. Nije moguće pratiti samo jedan od modula.

MODULI

*** Kustoske prakse u institucionalnom i izvaninstitucionalnom kontekstu**

voditeljica: Jasna Jakšić

studeni i prosinac 2013.

Kako bi polaznice i polaznike programa upoznao s njihovom potencijalnom radnom okolinom, modul se bavi poviješću kustoskih praksi u muzejskom, galerijskom i izvaninstitucionalnom kontekstu. Naglasak je na institucijama posvećenima suvremenoj umjetnosti i samoorganiziranim umjetničkim i kustoskim kolektivima koje su nerijetko djelovali upravo kao korektiv institucijama. Obuhvatit će vremenski raspon od uspostave prvih institucija moderne i suvremene umjetnosti i prvih nezavisnih umjetničkih udruženja do afirmacije figure nezavisnih kustosa te promjene paradigme vezane uz neoavangardnu i konceptualnu umjetnost sve do širenja i afirmacije nezavisnih inicijativa i njihovog recentnog odnosa sa javnim ustanovama. Primjeri iz različitih sredina, s naglaskom na njihovu međunarodnu vidljivost, razmatrat će se usporedo s lokalnim i regionalnim umjetničkim pojavama, izložbama, institucijama i inicijativama.

Jasna Jakšić je kustosica i likovna kritičarka iz Zagreba. Diplomirala je povijest umjetnosti i talijanski jezik i književnost, te bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. 2001./02. pohađala je kustoski tečaj pri SCCA Ljubljana. Radi u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu od 2003., od 2012. kao voditeljica knjižnice. Autorica je nekoliko izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu, te voditeljica projekta *Digitalizacija ideja: arhivi neoavangardnih i konceptualnih umjetničkih praksi* (2010./12.). Surađivala je s Galerijom Vladimir Nazor, Galerijom Miroslav Kraljević, Queer Zagrebom i Hrvatskim društvom likovnih umjetnika u Zagrebu.

Objavljivala je kritike i recenzije u časopisima *Život umjetnosti*, *Oris*, *Kontura* i *Zarez*, u emisiji *Triptih* III. programa hrvatskog radija te na portalima *Kulturpunkt* i *Artmargins*.

*** Tekst i kontekst II**

voditelj: Klaudio Štefančić
siječanj 2014. - ožujak 2014.

Otkada se moderna umjetnost okrenula poetičkim, filozofskim ili kritičkim tekstovima u namjeri da objasni razloge svog društvenog poslanja, vještina opisivanja i tumačenja umjetničkih djela stekla je status osobitog posla. Tako se između umjetnika i publike formirao jedan poseban društveni sloj, jedan novi medij sastavljen od različitih posrednika i znalaca koji su svoj rad posvetili selekciji, distribuciji i prezentaciji umjetničkih djela. U Gutenbergovoj kulturi, primarni medij komunikacije je jezik, odnosno tekst, pa se može reći da se u slučaju glazbe, plesa i likovne umjetnosti pored zadatka prijenosa pojavio i zadatak prijevoda: trebalo je nejezične objekte i procese nekako transkribirati, smjestiti ih u jezik. Bio je to i ostao jedan od temeljnih kustoskih poslova, bez obzira na njegovo aktualno proširenje. Od identifikacijskog opisa umjetničkog predmeta u bazi podataka, preko njegovog označavanja natpisom, takozvanom legendom u muzeju i galeriji, do kritike kako djela, tako i umjetnosti, riječ je o svojevrsnom književnom žanru. Kao svaki žanr i ovaj ima svoju povijest, svoja pravila, svoje trendove ili stilove, stranputice i vrhunce i o njima će na ovom modulu biti riječ. Od polaznika se očekuje praktičan rad na primjerima transkripcije s kojima se služe suvremene kustoske prakse.

Klaudio Štefančić diplomirao je komparativnu književnost i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Kao kustos radio je u Gradskom muzeju Sisak i u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu, a od 2001. voditelj je Galerije Galženica u Velikoj Gorici. Pri osmišljavanju skupnih i samostalnih izložbi u Galeriji Galženica veliku pažnju posvećuje novomedijskoj umjetnosti, internetu i tehnologiji u korelaciji s novim umjetničkim praksama. Što samostalno, što u suradnji s drugima do sada je kurirao preko 100 izložaba hrvatskih i inozemnih umjetnika. Piše i objavljuje tekstove s područja kritike i teorije umjetnosti (*Život umjetnosti*, *Kontura*, *Zarez*, *Umjetnost riječi*, *II. program Hrvatskog radija*). Predaje suvremenu i medijsku umjetnost na Kulturpunktovoj novinarskoj školi. U okviru Centra za vizualne studije od 2008. do 2011. vodio je istraživanje posvećeno odnosu vizualne kulture i novih medija. Autor je monografije *Montaža organizma* (Fraktura, 2005., Zaprešić) o umjetničkom radu Daniela Kovača.

***Praktikum Kustoske platforme: Suodnosi umjetnosti i proizvodnje**

voditeljice: Ana Kovačić i Ana Kutleša

Galerija Miroslav Kraljević

siječanj 2014. – travanj 2014.

Ovogodišnji praktikum KP-a bavit će se bitnom i aktualnom problematikom suodnosa umjetnosti i procesa proizvodnje pod mentorstvom Ane Kovačić. Polaznici će se kroz Praktikum upoznati sa svim segmentima jednog istraživačko-izlagačkog projekta.

Na konkretnim primjerima iz lokalne sredine, primarno će se pratiti propadanje prijašnjih modela koegzistencije između industrije i umjetnosti/kulture u doba socijalizma, te će se analizirati oni današnji. Jedan od primjera za istraživanje je Galerija Miroslav Kraljević*, no spomenut će se i mnogi drugi poput Željezare Sisak kojom se bavio umjetnik Marijan Crtalić u projektu *Nevidljivi Sisak* osvrćući se na važnost kiparske kolonije koja je djelovala u Željezari od 1971. do 1990. godine, likovne i filmske sekcije brodogradilišta 3. Maj, Brodosplit i likovne sekcije Podravke '72. Metodologija istraživanja podrazumijeva rad na teorijskim tekstovima, istraživanje specifičnih slučajeva kroz rad u arhivi i provedbu intervjua, te kritičko sagledavanje postojećih umjetničkih radova koji se bave navedenim temama. Nakon istraživanja, koje će se sastojati od više segmenata, zajednički rad bit će prezentiran u galeriji Miroslav Kraljević u vidu izložbe, otvorenog ili web arhiva, ovisno o dogovoru između mentorica i polaznika.

Poseban segment unutar modula sačinjavat će čitalačka grupa. Na čitalačkoj grupi pod mentorstvom Ane Kutleša tematizira se širi kontekst umjetničke proizvodnje, polazeći od pretpostavke da je ona dio veće društvene cjeline i aktivni čimbenik ekonomskih i političkih procesa, čak i kada (ili upravo tada) se produkti umjetničkog rada pretstavljaju kao deideologizirani objekti čija je funkcija prvenstveno estetska. Stoga kroz kritičke tekstove autora/ica iz regije bivše Jugoslavije, kao i već etabliranih teoretičara/ki iz međunarodnog konteksta, prilazi se umjetničkim radovima, projektima i izložbama „sa stražnje strane“, istražujući procese koji su omogućili njihov nastanak, uvjete rada te načine funkcioniranja umjetničkih i kulturnih institucija i manifestacija. Ovakva nam perspektiva omogućuje ne samo bolje razumijevanje izložbi i radova, već nam otvara mogućnost da sagledamo posljedice specifičnih oblika umjetničke proizvodnje na širi društveni kontekst, imajući na umu prije svega suvremenu situaciju i načine na koje neoliberalna ideologija transformira javnu sferu. Pritom se posebna pozornost pridaje gradu „kao paradigmatičnom mestu delovanja neoliberalnih kapitalističkih strategija“*, temi koja je u fokusu sve većeg broja kritičkih analiza. Tekstovi koji će se obrađivati kroz zajedničke diskusije objašnjavaju pojmove i procese poput gentrifikacije, privatizacije javnog prostora, prekarizacije umjetničkog rada i komodifikacije kulture, kroz konkretne primjere iz specifičnog tranzicijskog konteksta (Ljubljana, Beograd, Zagreb). Također, dio tekstova analizira primjere iz drugih sredina te se na apstraktnijoj razini bavi konceptima javnog i zajedničkog dobra, javnog prostora, pitanjima uvjeta umjetničkog rada i odnosa kapitala i umjetničke i kulturne proizvodnje.

*iz koncepta razgovora povodom zbornika „Na ruševinama kreativnog grada“, centar za nove medije_kuda.org

Ana Kovačić je kustosica koja radi kao voditeljica programa u Galeriji Miroslav Kraljević u sklopu čega je kurirala izložbe *White* Gorana Škofića i *Suck, squeeze, bang, blow* Dine Rončević (s Anom Kutlešom). Također je i suradnica Delve-a (Institut za trajanje, mjesto i varijable) i radila je kao istraživačica na segmentu *Izvađeni iz gomile* izložbe *Političke prakse (post)jugoslovenske umetnosti*, održane u Beogradu i ljubljanskom ŠKUC-u (11./12.2009.). Uz Zanu Šaškin, autorica je izložbi *Ho(w) to i Draga, oprosti što ti pišem ovako kasno* Elvisa Krstulovića i Ive Kovač u galeriji Jogurt u AKC Medika. Radila je i kao vanjska suradnica na projektima BLOK-a i Studija Pangolin, piše za portale kao i

predgovore za izložbe. Živi i radi u Zagrebu, a trenutno je angažirana i kao vanjska suradnica Galerije Galženica u Velikoj Gorici na programima za 2012. i 2013. godinu.

Ana Kutleša diplomirala je povijesti umjetnosti i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2009. članica je kustoskog kolektiva [BLOK], organizacije posvećene konceptualizaciji i realizaciji projekata koji funkcioniraju kao platforme za udruženi rad kustosa, umjetnika, istraživača, aktivista i svih zainteresiranih za pitanja javnog prostora i proizvodnju zajedničkog, te kao prostor za recepciju i refleksiju umjetničkih praksi osjetljivih na društvene okolnosti i uvjete proizvodnje u kojima nastaju. Unutar [BLOK]-a ko-kurira festival suvremene umjetnosti u javnim prostorima UrbanFestival. Od 2007. godine surađuje s Galerijom Miroslav Kraljević gdje je producirala više izložbi i projekata domaćih i međunarodnih umjetnika te surađivala na izložbama domaćih umjetnika mlađe generacije. Kao autorica predgovora, kritika i intervjua surađuje s Galerijom SC, projektom Tajne izložbe, Galerijom VN, dvotjednikom *Zarez* i emisijom *Triptih Trećeg programa Hrvatskoga radija*. Kao gošća predavačica sudjeluju na kolegiju *Media and the City*, Fakultet političkih znanosti u Zagrebu.

***Galerija Miroslav Kraljević** osnovana je 1986. na inicijativu skupine nezavisnih kustosa, kritičara i umjetnika, kao nezavisna i neprofitna institucija za suvremenu umjetnost unutar Udruge građana KUD-a INA.

Program galerije od njenih početaka koncipira savjet nezavisnih stručnjaka: umjetnika, povjesničara umjetnosti i kritičara. www.g-mk.hr

***Terensko putovanje – Ljubljana**

Upoznavanje specifične kulturno-umjetničke sredine; praćenje kulturnih politika, načina reprezentacije i diverziteta pristupa suvremenoj umjetnosti, umreživanje s protagonistima institucionalne i vaninstitucionalne scene.

ODABIR SUDIONIKA/CA

Program je otvoren za **polaznike/ce koji su završili ili se nalaze na završnim godinama studija iz društveno-humanističkih znanosti/umjetnosti**, te pokazuju interes ka profesionalnom usavršavanju u polju suvremene umjetnosti i kustoskih praksi. Ukoliko je pokazan interes od pojedinaca iz neke druge discipline, moguće je učiniti iznimku.

Ne postoji razredbeni ispit za pristup kustoskom programu, već će se na temelju životopisa i pisma motivacije izabrati polaznici/ce.

Za prisustvovanje je potrebno tečno znanje engleskoga jezika.

Participacija za sudjelovanje u programu Kustoska platforma iznosi 300,00 kn. Terensko putovanje nije pokriveno participacijom te iznosi 500,00 kn za troškove puta i smještaja.

TERMINI ODRŽAVANJA

Kustoska platforma 2013./2014. traje od listopada 2013. do travnja 2014. godine.

Svi susreti održavaju se u **konferencijskoj dvorani Pogona** – Zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade, Ulica Kneza Mislava 11.

DETALJAN RASPORED PROGRAMA

Uvodni susret: 18.10. 2013. od 18 do 20 sati.

***Kustoske prakse u institucionalnom i izvaninstitucionalnom kontekstu, voditeljica: Jasna Jakšić**

25.10., 8.11., 22.11., 29.11., 13.12.2013.

od 18 do 20 sati (petci).

Odlazak na teren u Zagrebu:

14.11. od 18 do 20 sati

19. 12. od 16.30 do 18 sati.

***Tekst i kontekst II, voditelj: Klaudio Štefančić**

11.1., 25. 1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 5.4., 19.4., 3.5. 2014.

od 10.00 do 13.00 sati (subote).

***Praktikum KP, voditeljice: Ana Kovačić i Ana Kutleša**

10., 17. i 24.1.2014.

od 18.00 do 21 sat (petci).

Ostali termini naknadno prema dogovoru grupe. Ostatak Praktikuma Kustoske platforme održat će se u Galeriji Miroslav Kraljević.

***Terensko putovanje – Ljubljana**

Termini naknadno (petak/subota/nedjelja)

PRIJAVA TREBA SADRŽAVATI

- ime, prezime, telefonski kontakt i e-mail adresu
- motivacijsko pismo / max 1500 znakova
- životopis/ europski format

Natječaj je otvoren do 14.10.2013. godine.

Prijave se šalju isključivo mailom na adresu:

kustoska.platforma@gmail.com

s oznakom PRIJAVA KP 2013./2014.

Sve prijave primljene zaprimljene nakon isteka roka neće biti razmatrane.

O rezultatima natječaja bit ćete obaviješteni do 16.10.2013. putem e-maila.

Sva pitanja možete uputiti na gore navedenu mail adresu.

Kroz dosadašnji program ostvaren je niz suradnji s lokalnim i međunarodnim institucijama i udrugama: Kultura promjene Studentskog centra u Zagrebu, Galerija Miroslav Kraljević, Galerija Nova, Galerija Galženica, Centar za nezavisnu kulturu i mlade, DeLVe, HDLU, Institut za povijest umjetnosti, Muzej kvarta, Urbanfestival, Ecole du Magasin; te kustosima/icama i kulturnim radnicima/ama: WHW, Kustosiranje BG, Sonja Leboš, Sanja Horvatinčić, Ana Kovačić, Zana Šaškin, Ana Janevski, Dorothee Richter i Ann Demeester, Ivana Bago i Antonia Majača. Stalni tim Kustoske platforme čine kustosice i povijesničarke umjetnosti Ivana Meštrović i Mihaela Richter.

KP 2013./2014.

Koncepcija projekta: Ivana Meštrov i Mihaela Richter

Koordinacija projekta: Mirna Rul

Stručni suradnici/ce: Ana Kovačić, Ana Kutleša, Jasna Jakšić i Klaudio Štefančić

Organizacija projekta: Udruga Slobodne veze

Partneri projekta: Pogon – Zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade i Galerija Miroslav Kraljević, Zagreb

Mjesto održavanja: Pogon – Zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade, Kneza Mislava 11, Zagreb i Galerija Miroslav Kraljević, Zagreb

Web: www.kustoskaplatforma.com

Projekt Kustoska platforma je podržan od strane Gradskog Ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba i Ministarstva kulture RH.